

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání žalobcovu: neboť na skutkový děj, který tvoří základ pro posouzení právní, bylo zákona správně použito. Jak § 91. tak i § 1042. o. z. o. v případě přítomném vyžadoval by, aby léčení převzato bylo se svolením manžela, ať již výslovně daným anebo mlčky projeveným, nebo aspoň ne výslovně odepřeným. Tohoto svolení zde není a není ani, jak již rozsudek v odpor vzatý správně podotkl, příčiny, souhlasu manželova pomíjeti, když nebylo ani tvrzeno ani prokázáno, že by byla choroba choti žalovaného vyžadovala bezodkladné lékařské pomoci.

Rozhodnutí nejvyššího soudu v Praze ze dne 4. února 1919 čj. Rv I. 7/19.

Dr. Weinfurter.

Spory mezi spolukutěři nejsou spory hornickými, neplatí tudíž pro ně výlučně ustanovení § 53. II. odst. č. 9 j. n., nýbrž věcně příslušným jest dle § 56. a dle § 53. I. odst. a 49 č. 1. j. n. okresní soud.

Pět podnikatelů v P. zakoupilo v r. 1914 stejným dílem několik kutacích dílů a zavázali se smlouvou, že budou společně hraditi výlohy z podniku všešle podle dílu na ně připadajícího a že participovati budou na stejném zisku z podniku plynoucím.

Během doby každý z těchto podílníků odprodal polovinu svého podílu osobám třetím, mimo původní okruh stojícím, tak že utvořila se nová společnost, sestávající z 8 podílníků, z nichž dva měli po dvou desetínách celku.

Podkladem pro právní poměr byla původní smlouva, úplně nedostatečná, dle níž se volí pokladník, jenž převezme částku na další podnikání usnesenou od spolupodílníků a musí vypláceti předložené účty a čistý zisk.

V hranicích oprávnění podílnictva nacházela se již v době převzetí těžní jáma, z které se až do nejnovější doby těžilo. V roce 1916 zažádáno za propuštění měr dolových, kteráž žádost dosud vyřízena není, a nejsou podílníci v horních knihách zapsáni.

Poněvadž minerál z první těžní šachty byl již vyčerpán, bylo nutno otevřít šachtu druhou, na které prosperita podniku jest závislou; k tomu účeli odhlasovali podílníci devíti podíly proti jednomu, aby byl investován další kapitál prozatímních 10.000 K, na každou desetinu tudíž 1000 K.

Stanovenou kvotu nezaplatil podílník hlasující proti a jeden podílník hlasující pro.

Žaloba domáhá se u okresního soudu v P. rozsudku, jímž má být žalovaný uznán povinným, aby těchto 1000 Kč složil, anebo v případě nesložení aby uznal, že mu nepřísluší spoludržitelský nárok na zmíněném podniku.

Žalovaný při roku vznesl námitku nepřislusnosti, ana věc dle přednesu žaloby patří před horní senát, a navrhl, aby o této námitce bylo samostatně jednáno.

Okr. soud námitce vyhověl, a v usnesení prohlásil se z p o v i n n o s t i ú ř e d n í věcně nepřislusným a žalobu odmítl z těchto důvodů: Podle § 53., II. odst., č. 9 j. n. patří, nehledě na cenu sporného předmětu, tedy výlučně, před horní senát spory týkající se smluv společenských ohledně provozování, užívání a zpeněžení společných hor. Jde tu jen o otázku, co znamená slovo h o r y.

Jest sice pravda, že horní zákon v 6. hlavě má nadpis »O společném provozování hor«, a že se v ní (zejména v §§ 134. až 136.) mluví výhradně jen o s p o l u v l a s t n i c t v í k horám. Pojem »hory« vztahuje se však nejen na poměry, kde vlastnictví už nabyto a kde tedy propůjčeny byly míry dolové, ale i na poměry kutací, poněvadž i při pouhém kutání je možné a myslitelné provozování hor, jak z §§ 5., 20. a 35. h. z. vysvítá.

Z nadpisu šesté hlavy h. z. nelze odvozovati, že s p o l e č n é provozování hor je možné jen při vlastnictví k horám, neboť ve skutečnosti takové společnosti již při provádění kutacích oprávnění existují a tvoří se již v přípravném stadiu, aby po zjištění výhodnosti podniku zažádaly o poskytnutí měr dolových.

Není proto důvodu, aby spory o touž věc za přípravného stadia (kutání) měly připadnouti soudu okresnímu, po udělení měr dolových už hornímu senátu.

V žalobě se však uplatňuje důležitý nárok: složení 1000 Kč — nesprávně snad — alternativně žádost za zbavení členství ve společnosti a vystoupení, tedy věc pro žalovaného eminentního významu. § 53. j. n. vychází z jasné tendence, že řešení d ů l e ž í t ý c h otázek přináležeti má senátu hornímu, jenž svým složením poskytuje větší záruky řádného a správného posouzení.

Žalobce sám přiznává, že se skutečně těží (§ 20. h. z.) — tedy tím i že tu je stav, jaký pravidelně bývá až po udělení měr dolových.

Proto soudce dle §§ 43. a 104. j. n. z povinnosti úřední vyslovil, že v daném případě je horní senát v ý l u č n ě příslusný.

K rekursu žalobcovu změnil krajský soud v P. v odpor vzaté usnesení okresního soudu v ten smysl, že se žalovanou stranou vznesená námitka nepříslušnosti zamítá, a že jest žalovaný povinen žalobcům nahraditi útraty jednání o námitce a útraty rekursu.

Důvody: V daném případě nejsou dány všechny podmínky § 53. II. 9 j. n., poněvadž týž vztahuje se jen na spory, týkající se hor, t. j. jejichž předmět upraven jest horními zákony.

Ustanovení hlavy šesté h. z., a to §§ 134. a násl., mluví výhradně jen o takových smlouvách společenských, které uzavřeli mezi sebou spoluvlastníci hor o dolování a které horním úřadem byly schváleny (§ 136. h. z.).

O takovou smlouvu společenskou a takové provozování hor v daném případě nejde, neboť žalobci a žalovaní nejsou spoluvlastníky hor, nýbrž jsou jako kutěři, tedy pouze společnými podnikateli dolování, jejichž vzájemný právní poměr v horním zákoně není upraven, a jež jest posuzovati dle předpisů obč. z., týkajících se smlouvy o společenství statků (§ 1175. a násl. v. z. o.).

Předmětem horního vlastnictví jsou dle §§ 109., 117. a 121. h. z. jen dolové míry, přebytky jejich, díla pomocná, revírní štoly, stavení na dni, dílny a zřízení k dolování náležející a majitelem k tomu určená, pak zvířata, stroje, nářadí materiál a zásoby určené k dolování.

Kutiště o kutací práva v paragrafech těchto uvedena a nejsou proto předmětem horního vlastnictví.

Poněvadž kutěři nejsou spoluvlastníky hor, a poněvadž ustanovení v § 53. II., odst. č. 9 j. n. má na mysli jen společenské smlouvy mezi spoluvlastníky o provozování hor, jest zcela nerozhodno, zda kutěři se svolením, k nařízení nebo bez dovození příslušných úřadů nerosty těží, a zda se v kutištích již šachty nalézají, neboť nejde tu o spor ze společenské smlouvy spoluvlastníků hor o provozování, užívání a využitkování společných hor, nýbrž o spor ze smlouvy podílníků na díle kutacím, tedy ze smlouvy o společenství statků, a to o povinnost společníka k dalšímu příspěvku nebo o zrušení spoludržitelství práva kutišť (1189 o. z. o.).

Pro posouzení příslušnosti je dle § 56. j. n. rozhodnou částka 1000 K, a poněvadž není tu podmínek § 53. II. odst. č. 1.—10. jest dle § 53. I. odst. a 49. č. 1. j. n. příslušným dovolávaný okresní soud v P.

Dovolací stížnosti žalovaného nejvyšší soud nevyhověl, poukázav ku případnému, vývody jejími nevyvrácenému odůvodnění naříkaného usnesení, k němuž podotkl, že extensivní výklad zvláštního ustanovení § 53. odst. 2. č. 9 j. n., jak se oň pokouší stěžovatel, jest vyloučen.

Rozhodnutí nejvyššího soudu ze dne 27. listopadu 1917 č. j. R-II. 317-17.

JUDr. Jožka Huněk.

Příspěvek k § 61. knihovního zák.

Trhovou smlouvou dto. 6. srpna 1918 prodal žalující A. svůj statek čp. 27 v Roztokách, zapsaný ve vložce č. 104. žalovanému B., pro něhož také právo vlastnické v knize pozemkové bylo vloženo. Žalobce domáhá se žalobou zrušení uvedené trhové smlouvy a vrácení statku pro neplnění převzatých povinností se strany žalovaného. Návrh žalobcův za povolení knihovní poznámky spornosti vlastnictví první soud zamítnul.

Vrchní soud zemský poznámku povolil. *O d ů v o d n ě n í.* Žalobce bere v odpor i vklad práva vlastnického, ježto smlouva dle vyličení žaloby se zřetelem na ustanovení § 918. ob. obč. z. a § 110. III. dílčí novely stala se ve skutečnosti neplatnou. Ustanovení § 61. kn. z. není omezeno na případ p ů v o d n í neplatnosti tabulárního aktu, nýbrž vztahuje se i na případ, když neplatnost nastala dodatečně odpadnutím právního titulu. Domáhaje se zrušení smlouvy snaží se žalobce dosíci neplatnosti celého aktu i s vkladem práva vlastnického pro žalovaného a nabude též, vyhoví-li se žalobě, platnosti dřívější věcné právo k usedlosti (§§ 20. lit. b, 61. kn. z.). Neprávem proto zamítnul první soud návrh žalobce na povolení poznámky z důvodu, že nejde o neplatnost vkladu.

Nejvyšší soud změnil usnesení soudu II. stolice a obnovil usnesení soudu prvního. *O d ů v o d n ě n í:* Dle § 61. kn. z. jest poznámka spornosti přípustna jen tenkrát, když ten, kdo vkladem nějakým ve svém knihovním právu byl poškozen, vkladu pro neplatnost žalobou odpírá. — V daném případě však nebyl žalobce poškozen vkladem práva vlastnického pro žalovaného, kterýžto vklad podle kupní smlouvy, se žalobcem uzavřené, stal se s jeho souhlasem. Žalobce neodporuje tomuto vkladu také pro neplatnost vkladu neb kupní smlouvy, podle níž vklad se stal, nýbrž domáhá se pouze rozhodnutí, aby smlouva, dle tvrzení jeho platně uzavřená, byla podle § 918. ob. obč. z. pro odstoupení od smlouvy za zrušenou prohlášena. Nejsou tu tedy